

Sygn. akt V KK 187/22

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 29 czerwca 2022 r.,
sprawy **K. R.**,
wobec którego warunkowo umorzono postępowanie o przestępstwo
z art. 266 § 1 k.k., z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 29 września 2021 r., sygn. akt V Ka (...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ł.
z dnia 24 lutego 2017 r., sygn. akt IV K (...),

p o s t a n o w i ł :

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć K. R. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ł., wyrokiem z dnia 24 lutego 2017 r., sygn. akt IV K (...), warunkowo umorzył na okres 1 roku próby postępowanie karne w stosunku do K. R., którego uznał winnym tego, że w bliżej nieustalonym okresie, od początku stycznia 2014 r. do nieustalonego dnia, nie później jednak niż do 14 stycznia 2014 r. w Ł., wbrew obowiązkowi wynikającemu z zapisu zawartego w punkcie III ust. 1 umowy o pracę z dnia 4 lipca 2013 r., zawartej z R. sp. z o.o. z siedzibą w Ł., działając w bezpośrednim zamiarze ujawnienia istotnych dla spółki wiadomości, ujawnił osobie nieuprawnionej, tj. I. S. informację stanowiącą tajemnicę pokrzywdzonego przedsiębiorstwa w postaci dokumentacji projektowej dotyczącej

orzeczenia o stanie technicznym budynku przy ul. M. w Ł., z którą to zapoznał się w wyniku świadczenia pracy na rzecz pokrzywdzonej spółki, czym działał na szkodę R. sp. z o.o., tj. przestępstwa z art. 266 § 1 k.k. Jednocześnie Sąd orzekł od oskarżonego K. R. na rzecz Funduszu P. świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł.

Po rozpoznaniu apelacji prokuratora, pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego oraz obrońcy, Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 14 lutego 2019 r., sygn. akt V Ka (...) uchylił ww. wyrok w zakresie K. R. i sprawę przekazał Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Jednak wskutek skargi wywiedzionej w trybie art. 539a k.p.k., Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 24 września 2019 r., sygn. akt II KS 16/19 uchylił ww. wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Ł. do ponownego rozpoznania.

Po ponownym rozpoznaniu apelacji wniesionych przez prokuratora, pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego oraz obrońcy, Sąd Okręgowy w Ł., wyrokiem z dnia 29 września 2021 r., sygn. akt V Ka (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Od powyższego wyroku kasację na korzyść K. R. wywiódł jego obrońca, zarzucając uchybienie wymienione w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. (bezwzględną przyczynę odwoławczą), wynikające z naruszenia przepisów prawa procesowego tj. art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 12 § 1 i 1a k.p.k., art. 16 § 1 k.p.k., art. 51 § 1 k.p.k. oraz art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. i polegające na przeprowadzeniu wadliwej kontroli odwoławczej oraz prowadzeniu postępowania karnego i wydaniu zaskarżonego wyroku w sytuacji gdy w okolicznościach niniejszej sprawy brak jest wymaganego wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej, organu uprawnionego do działania w imieniu pokrzywdzonej spółki (R. sp. z o.o. z siedzibą w Ł.), odebranego zgodnie z zasadami reprezentacji tej spółki oraz zgodnie z wymogiem pouczenia wynikającym z art. 16 § 1 k.p.k.

Wskazując na powyższe okoliczności, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Ł. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na złożoną kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w Ł. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym, co zgodnie z art. 535 § 3 k.p.k. upoważniało Sąd Najwyższy do jej oddalenia na posiedzeniu.

Na wstępie należy pokrótce odnieść się do dopuszczalności tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia w niniejszej sprawie. Zgodnie z art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Niemniej jednak powyższe ograniczenie nie dotyczy kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.). Z taką sytuacją procesową mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Wprawdzie postępowanie karne wobec K. R. zostało warunkowo umorzone na okres próby, lecz obrońca ww. zarzucił tzw. bezwzględną przyczynę odwoławczą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k., a mianowicie brak wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej.

Nie budzi wątpliwości, że przestępstwo stypizowane w art. 266 § 1 k.k., które przypisano K. R. ścigane jest na wniosek pokrzywdzonego, na co *expressis verbis* wskazuje art. 266 § 3 k.k. Tak więc rację ma skarżący, że kluczowego znaczenia nabiera ustalenie czy w przedmiotowej sprawie wniosek taki został skutecznie złożony.

W doktrynie i orzecznictwie wielokrotnie wyrażany był pogląd, że oświadczenie woli stanowiące wniosek o ściganie może być wyrażone w dowolnej formie, byle z dokumentu procesowego w sposób wyraźny wynikało żądanie pokrzywdzonego ścigania sprawców (*vide* m.in. wyrok SN z dnia 12 grudnia 1985 r., II KR 372/85, OSNKW 1986, nr 9-10, poz. 80). Nie budzi wątpliwości, że samo pisemne zawiadomienie o przestępstwie nie może być utożsamiane ze złożeniem wniosku o ściganie. Niemniej jednak brak jest podstaw do odmawiania skuteczności oświadczeniu woli ścigania sprawców, które zawarte zostało w treści takiego zawiadomienia o przestępstwie. Nie jest konieczne przy tym użycie konkretnych sformułowań jak np. „żądam ścigania i ukarania sprawcy...”, o ile wola taka została jednoznacznie zmanifestowana. Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie. W pisemnym zawiadomieniu o przestępstwie, przedstawiciele pokrzywdzonego już na wstępie nie tylko „zawiadamiają o uzasadnionym przypuszczeniu popełnienia przestępstwa”, lecz także „wnoszą o prowadzenie

postępowania” m.in. w zakresie ujawnienia przez K. R. informacji stanowiących tajemnicę ich przedsiębiorstwa, tj. o przestępstwo z art. 266 § 1 k.k. (k. 1 zbioru A). Także w dalszej części tego pisma procesowego zawiadamiający wyraźnie żądają „wszczęcia i prowadzenia postępowania” w związku z wypełnieniem przez ww. znamion przestępstwa z art. 266 § 1 k.k. Powyższe okoliczności wskazują jednoznacznie, że wola pokrzywdzonego nie ogranicza się do wszczęcia postępowania przygotowawczego, a rozciąga się również na żądanie ścigania i ukarania K. R. za konkretny czyn.

Nie sposób przyjąć, jak czyni to skarżący, że wniosek o ściganie pochodzi od osoby nieuprawnionej. Z ustalonego stanu faktycznego wynika bezspornie, że pokrzywdzonym jest podmiot R. sp. z o.o. z siedzibą w Ł.. Powyższa okoliczność znalazła swe potwierdzenie w opisie czynu przypisanego skazanemu K. R.. Zgodnie z art. 51 § 1 k.p.k. za pokrzywdzonego, który nie jest osobą fizyczną, czynności procesowych dokonuje organ uprawniony do działania w jego imieniu. W przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wniosek o ściganie winien zatem pochodzić od osób uprawnionych do jej reprezentacji. Wbrew stanowisku skarżącego, Sąd II instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy ustalił organy statutowe pokrzywdzonego. Z dokumentów pozyskanych z akt rejestrowych (k. 637-643 akt sądowych), a także odpisu pełnego KRS (k. 697-701 akt sądowych) wynika, że w okresie od zawiązania spółki, tj. 9 stycznia 2012 r., aż do 31 sierpnia 2015 r., zarząd R. sp. z o.o. z siedzibą w Ł. był czteroosobowy, a w jego skład wchodził M. R., J. W., K. S. i H. L., zaś do składania oświadczeń w imieniu spółki wymagane było współdziałanie dwóch członków zarządu albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Pod pisemnym zawiadomieniem o przestępstwie, w treści którego jak wskazano zawarty został wniosek o ściganie, podpisali się wszyscy wymienieni członkowie zarządu, a zatem oświadczenie w tym zakresie złożone zostało prawidłowo. Oceny tej nie zmienia fakt, iż w piśmie tym wskazano jako pokrzywdzonego podmiot R. sp. z o.o., a nie R. sp. z o.o. To samo dotyczy używania przez zawiadamiających alternatywnej nazwy R. sp. z o.o. Treść zawiadomienia o przestępstwie w powiązaniu z załączonymi do niego dokumentami, a także innymi dowodami przeprowadzonymi w sprawie wskazują jednoznacznie, że pismo to pochodzi od pokrzywdzonego, tj. R. sp. z o.o. W

szczegółności nie sposób przyjąć, jak stara się to sugerować skarżący, że dokument ten mogli podpisać członkowie zarządu innej spółki niż pokrzywdzony, a mianowicie R. sp. z o.o. Kwestia ta była wyjaśniona w toku postępowania odwoławczego, a podmiot ten powstał dopiero w 2017 r. (k. 616 akt sądowych). Zatem nie ma wątpliwości, że używana przed tą datą zamiennie nazwa R. jest w istocie skrótem od w. sp. z o.o.

Niezależnie od powyższych wywodów zauważyć należy, że brak wniosku o ściganie może być konwalidowany na każdym etapie postępowania, w tym przed Sądem I i II instancji (por. postanowienie SN z dnia 20 kwietnia 2016 r., III KK 452/15, LEX nr 2043746). W ocenie Sądu Najwyższego w niniejszym składzie, za wniosek o ściganie można również uznać oświadczenie pokrzywdzonego o występowaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Decyzja taka w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości wskazuje bowiem na wolę ścigania i ukarania sprawcy przestępstwa. Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie. W aktach zalega oświadczenie pełnomocnika pokrzywdzonego, że będzie on występował w charakterze oskarżyciela posiłkowego (k. 17 akt sądowych). Również i w tym zakresie stanowisko skarżącego o nieprawidłowym upoważnieniu adw. T. G. nie zasługuje na uwzględnienie. Pełnomocnictwo z 24 lutego 2014 r. zostało bowiem podpisane przez dwóch członków zarządu R. sp. z o.o. z siedzibą w Ł., tj. M. R. i K. S. (k. 42 zbioru A), a zatem zgodnie z ówczesnymi zasadami reprezentacji pokrzywdzonego. Należy również zauważyć, że w toku postępowania przez Sądem I instancji aktywnie występował nie tylko pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, lecz także osobiście członkowie zarządu pokrzywdzonej spółki (k. 35-40, 51-57, 73-78, 82-85, 98-101), co wzmacnia ocenę, że wniosek o ściganie został zmanifestowany w sposób wyraźny.

Reasumując należy stwierdzić, że wyrok Sądu Okręgowego w Ł. nie jest dotknięty wadą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., a wniosek o ściganie został w niniejszej sprawie złożony skutecznie. Oceny tej nie zmienia fakt niepouczenia pokrzywdzonego o prawie do złożenia wniosku o ściganie, o skutkach jego złożenia, o których mowa w art. 12 § 2 k.p.k., a także warunkach cofnięcia wniosku. Brak ten w niniejszej sprawie nie ma wpływu na skuteczność złożenia samego wniosku o ściganie. Co do zasady brak pouczenia nie może wywołać

ujemnych skutków procesowych dla nie pouczonego (art. 16 § 1 k.p.k.). Nie ma żadnych podstaw, aby kwestionować pełną świadomość skutków prawnych złożonego wniosku o ściganie przez pokrzywdzonego.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k., obciążając nimi skarżącego K. R..

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.